

- 1 -

PROTOKOL DOHODY, KTEROU UZAVŘELA VLÁDNÍ KOMISE S MEZIPODNIKOVÝM
STÁVKOVÝM VÝBOREM DNE 31 SRPNA 1980 V GDĀNSKÝCH LODĚNÍCÍCH

Vládní komise a Mezipodnikový stávkový výbor došpěli po zvážení 21 požadavků osazenstva stávkujících závodů na baltickém pobřeží v následujícím ustanovení:

Ve věci prvního požadavku, kterým je "akceptování svobodných odborů, nezávislých na straně a zaměstnavateli, jak to vyplývá z konvence č.87 Mezinárodní organizace práce, týkající se svobody sdružování", bylo stanoveno:

1/ Působnost odborů v PLR nesplnila naděje a očekávání pracovníků. Považuje se za účelné povolání nových samosprávných odborových složek, které by byly autentickým zástupcem dělnické třídy. Tím se neproblematizuje právo kteréhokoliv jednotlivce setrvávat dále v příslušnosti k dosavadním odborům a v budoucnosti lze spatřovat možnost navázání mezioborové spolupráce.

2/ Mezipodnikový stávkový výbor /dále MSV/ konstatuje, že při vytváření nových, nezávislých samosprávných odborů bude respektovat zásady vymezené ústavou PLR. Nové odbory budou hájit sociální a materiální zájmy pracovníků a nezamýšlejí plnit úlohu politické strany. Budou stát na principu zásady společného vlastnictví výrobních prostředků, která je základem společenského řádu, existujícího v Polsku. Uznávaje, že Polská sjednocená dělnická strana /dále PSDS/ vykonává řídící roli ve státě a aniž by podcenoval danou soustavu mezinárodních spojeneckých svazků, MSV usiluje o to, aby zajistil pracujícím vhodné prostředky kontroly, vyjadřování názoru a ochranu jejich zájmů.

Vládní komise potvrzuje, že vláda zaručí a zajistí plné respektování nezávislosti a samosprávnosti nových odborů jak co do jejich organizační struktury, tak i co do fungování na všech stupních jejich působnosti. Vláda zabezpečí novým odborům možnost bezezbytku plnit jejich základní funkce ve sféře ochrany zájmů pracujících, realizace materiálních, sociálních a kulturních zájmů pracovníků. Zároveň garantuje, že nové odbory nebudou předmětem žádní diskriminace.

3/ Vytvoření a následující činnost nezávislých samosprávných odborů je v souladu s Polskem ratifikovanou konvencí Mezinárodní organizace práce č.87 o svobodném utváření odborů a ochraně odborářských práv a konvencí č.98 o právu na organizování se a kolektivní jednání. Četnost odborových a zaměstnaneckých reprezentací si vynutí i příslušné změny zákonných ustanovení. V souvislosti s tím se vláda zavazuje k zákonodárným iniciativám, které se budou týkat zvláště zákona o odborech, zákona o dělnické samosprávě a pracovního zákoníku.

4/ Vzniklé stávkové výbory mají možnost přeměnit se v takové sádovní orgány reprezentace pracujících, jako jsou dělnické výbory, zaměstnanecké výbory a dělnické rady reprektive v připravné výbory nových autonomních odborů.

Mezipodnikový stávkový výbor jako přípravný výbor těchto odborů se může, pokud jde o baltické pobřeží, svobodně rozhodnout buďto pro formu jednotného svazu nebo pro federativní uspořádání.

Přípravné výbory budou působit dokud nebudou statutárně zvoleny nové odborové orgány.

Vláda se zavazuje, že vytvoří podmínky pro registraci a zaregistrování nových odborů mimo rámec Ústřední rady odborů.

5/ V kompetenci nových odborů bude reálná možnost veřejné oponentury v klíčových rozhodnutích, determinujících životní podmínky pracujících: o zádádách dělnictva národního důchodu pro spotřebu a akumulaci, o rozdělování základních fondů sociální spotřeby na různé účely /zdravotnictví, osvěta, kultura/, o základních principech odměnování a trendech mzdrové politiky, a zvláště pak ve věci dodržování zásady automatické korektury výše

FORUM <> ZÁŘÍ.

mezd v podmírkách inflace, dlouhodobého hospodářského plánování, investičních trendů a cenových změn.

Vláda se zavazuje k zajištění podmínek pro plnění těchto funkcí.

6/ Mezipodnikový stávkový výbor zřídí středisko pro výzkum a sledování sociálních a pracovních podmínek, které budou mít vytvářet objektivně sledovat analyzovat profesionální situaci a podmínky bydlení pracujících, jakož i způsob, jakým jsou hájeny jejich profesionální zájmy. Toto středisko bude rovněž provádět expertizy, co se týče indexu mezd a cen a navrhovat formy nekompenzace. Výsledky bude publikovat. Nové odbory budou disponovat vlastními vydavatelstvími.

7/ Vláda zajistí na celém polském území respektování čl. 1 bodu I zákona o odborech z roku 1949, který stanoví, že se děníkem a pracovníkem zaručuje právo dobrovolného sdružování ve v odborech. Nové vzniklé odbory nevezdejou ve svazek Ústřední rady odborů. Konstatuje se, že nová zákonáprava se přidrží tohoto principu. Současně se zajistí, že představitelé MSV, resp. přípravných výborů nových nezávislých odborů nebo jiných reprezentativních orgánů pracujících se budou podílet na vypracování nového zákona o odborech.

Ve věci druhého požadavku, který zněl: "Zajištění práva na stávku a bezpečnosti stávkujících, jakož i těch, kdo jim pomáhají" se dohodlo:

Právo na stávku bude zaručeno v připravovaném zákonu o odborech. Zákon je povinen stanovit podmínky, za nichž je stávka vyhlašována a organizačována, metody rozhodování ve sporných případech a o odpovědnosti za porušení zákona. Na účastníky stávky nemohou být aplikována ustanovení článku 52? 64 a 65 zákoníku práce. Do doby, než bude schválen, vláda zaručuje těm, kdož pomáhají stávkujícím, osobní bezpečnost a zachování dosavadních pracovních podmínek.

Pokud jde o třetí požadavek "repsektovat ústavou PÚR zaručenou svobodu slova, tisku a publikace a z toho: nepožádat nezávislá vydavatelství a poskytnout představitelům všech vyznání možnost vystupování v masových sdělovacích prostředcích", dospělo se k následující dohodě:

1/ Vláda připraví do tří měsíců pro parlament návrh zákona o kontrole tisku, publikace a veřejných vystoupení, založený na těchto principech: Cenzura je povinována chránit státní zájmy. Tím se rozumí ochrana státního a hospodářského tajemství, jak to podrobnejší stanoví právní předpisy, ochrana bezpečnosti státu a jeho důležitých mezinárodních zájmů, ochrana náboženského cítění a současně i cítění bezkonfesijních jedinců, jakož i zbranění v šíření zravně závadných obsahů. Návrh zákona by rovněž měl implikovat právo na odvolání proti rozhodnutí orgánů kontroly tisku, publikace a veřejného vystupování k nadřízené soudní instanci. Toto práve bude formou novelizace zahrnuto do občanského zákoníku.

2/ Využívání masových sdělovacích prostředků náboženskými pospolitostmi v sféře jejich religiozní působnosti bude realizováno cestou koordinovaného řešení problémů meritorní i organizační podoby, na němž se budou podílet jak státní orgány, tak i tyto zainteresované náboženské pospolnosti. Vláda zajistí rozhlasový přenos nedělní mše v rámci zvláštního jednání s episkopátem.

3/ Cinnost rozhlasu a televize právě tak jako tisku a vydavatelství má sloužit rozšiřování nejrůznějších myšlenek, názorů a mínění. Má podléhat společenské kontrole.

4/ Tisku podobně jako obyvatelstvu a jeho organizacím by měly být dostupné veřejné dokumenty /akta/, zvláště úřední písemnosti, plány hospodářské a sociální povahy atd., vydávané vládou a jejími podřízenými administrativními složkami. Výjimky ze zásady veřejného dohledu nad správou veřejných věcí budou zákonně vymezeny ve shodě s ustanoveními odstavce č. 1.

Pokud jde o čtvrtý požadavek, který zní "a/ Vrátit upřená práva lidem propuštěným ze zaměstnání po stávkách v letech 1970 a 1976 atejně jako

studentům vyloučeným ze škol pro jejich přesvědčení. b/ Propusť všechny politické vězně /mezi jinými Edmunda Zádrožnýského, Jana Kozlowského a Mraka Kozlowského. c/ Zrušit pronásledování pro házorovou odlišnost.", bylo dohodnuto:

Bezokladné prošetření důvodů propuštění ze zaměstnání po stávkách v letech 1970 a 1976 ve všech ohlášených případech a tam, kde se konstatuje bezprávnost propuštění, okamžité znovupřijetí do původního zaměstnání, pakliže si tak budou zainteresovaní přát, a to s přihlédnutím k eventuálně mezitím zvýšené kvalifikaci.

Obdobně se bude postupovat v případech vyloučených studentů.

b/ Přikazuje se ministrovi spravedlnosti, aby přezkoumal záležitosti osob zahrnutých pod písmenem b/ a nejpozději do dvou týdnů provedl příslušná opatření; v případech, kdy jsou zmíněné osoby zbaveny svobody se tím rozumí přerušení vazby do té doby, než bude trestní řízení ukončeno.

c/ Zvážení opodstatněnosti vyšetřovací vazby, resp. zadržení u osob vyjmenovaných v příloze a jejich propuštění.

d/ Plné respektování svobody přesvědčení na veřejnosti i na závodech.

U pátého požadavku /"Podat v hromadných sdělovacích prostředcích informaci o vzniku Mezipodnikového stákového výboru a o jeho poslání"/ se dospělo při dohodě k následující formulaci:

Tento postulát se bude realizovat publikací tohoto práve podepsaného protokolu v hromadných sdělovacích prostředcích na celostátní úrovni.

Sestá požadavek zní: "podniknout reálné kroky s cílem vyvést zemi z krizové situace a to tak, že a/ veřejnosti se poskytne úplná informace o sociální a ekonomické situaci, b/ všem sociálním vrstvám a lidem z nejrůznějších okruhů se umožní účast na diskusi nad programem reforem."

Žněná protokolu v tonto bodu:

Fokládáme za nutné výrazně urychlit práce na přípravě hospodářské reformy. Vláda vytýče a v průběhu několika nejbližších měsíců publikuje hlavní zásady této reformy. Je třeba umožnit širokou účast na veřejné diskusi o reformě. Odborové organizace by se měly účastnit zejména vypracování zákoných ustanovení o ekonomické funkci socialistických organizací a o dělnické samosprávě. Ekonomická reforma by se měla opírat o podstatný růst samostatnosti podniků a skutečnou účast dělnických samospráv na jejím provádění. Příslušná ustanovení by měla garantovat, že odbory budou moci plnit funkce vytýčené v prvním budě této dohody.

Jediné společenství, které si je vědomo svých problémů a správně diagnostikuje skutečnost, může být iniciátorem a realizátorem programu nastolení pořádku v našem hospodářství. Vláda proto podstatně rozšíří okruh sociálně-ekonomických informací poskytovaných společnosti, odborevým, hospodářských a společenským organizacím.

MSV kromě toho požaduje:

- Vytvoření stabilních perspektiv rozvoje selského rodinného hospodářství jako základny polského zemědělství.

- Zrovnoprávnění jednotlivých sektorů zemědělství v přístupu ke všem výrobním prostředkům včetně půdy.

- Vytvoření podmínek pro znovuutvoření vesnických samosprávných orgánů.

K požadavku sedmému /"Vyplatit všem zaměstnancům, kteří se zúčastnili stávky, plat za dobu jejího trvání na úrovni platu v období dovolené na zotavenou z fondu Ústřední odborové rady"/:

Pracovníkům stávkujících osazenstev se operativně přiznává záloha ve výši 40% mzdy; po nástupu do práce pracovníci obdrží doplatek do výše 100% platu pobíraného při dovolené, přičemž se bude vycházet ze základu osmihodinového pracovního dne. MSV se obrací k pracovníkům osazenstev v něm sdružených s tím, aby po ukončení stávky v kooperaci s ředitelstvími podniků a institucí a vedoucími jednotlivých pracovišť vyvinuli úsilí o zvýšení efektivnosti práce, úspory materiálu a energie, a odpovědnosti na každém místě.

Ad 8: "Zvýšit základní mzdu každého pracovníka o 2 000 zlatých měsíčně jako rekompénzaci dosavadního růstu ce." se stanoví:

Postupně bude zvýšen plat všech skupin pracovníků, především však v nejnižších mzdových kategoriích. Byla dohodnuta zásada, že platy budou zvyšovány podle podmínek v jednotlivých zábodech a profesionálních odvětvích. Platby jsou a budou zvyšovány se zřetelem ke specifikaci jednotlivých profesí a oborů v zásadě o jednotku mzdového sazebníku, sníž by rostly jiné složky mzdy nebo se zvyšovaly mzdové tridy. Pokud jde o administrativní pracovníky z vedení, bude jim zvýšena mzda o částku, která odpovídá zvýšení mzdové kategorie o jeden stupeň. Současné zvyšování platů skončí k 30. září trr. stejně jako uzavírání dohod v jednotlivých výrobních odvětvích,

Vláda po provedení analýzy stavu ve všech odvětvích předloží do 31.10. 1980 po dohodě s odborovými organizacemi program růstu mezd pracujících s nejnižšími výdělkami od 1.1.1981, a to se zvláštním zřetelem k rodinám s více dětmi.

Devátý požadavek zní: "Zaručit automatický růst mezd paralelně s vzestupem cen a pojísečem hodnoty měny."

K tomu ujednáno:

Ja o k nezbytnosti se přistahuje ke zmrazení cen zboží všeobecné spotřeby. Tenzo stav zajistí zesílená kontrola socialistického i soukromého sektoru a to zvláště se zřetelem ke skrytému růstu cen.

V souladu s vládním rozhodnutím budou podniknutý výzkumy utváření životních nákladů, a to jak na půdě oborů, tak i ve vědeckých institucích. Vláda vyvracuje do konce roku 1980 zásady rekompénzace růstu životních nákladů, které po zhodnocení ve veřejné diskusi a modifikacích, jež z ní vyplynou, budou uvedeny do života. Tyto zásady budou utvářeny se zřetelem k problému životního minima.

Pokud jde o požadavek desátý /"Realizovat plné zásobování vnitřního trhu potravinářskými výrobky a vyvážet pouze a výlučně ciberytky"/, jedenáctý /"Zrušit tzv. komerční ceny a prodej za devizy v tzv. vnitřním exportu"/ a třináctý /"Zavést potravinové lístky na maso a masné výrobky do doby, než se zvládne situace na trhu"/, bylo dohodnuto:

že do 31.12.1980 dojde k zlepšení zásobování obyvatelstva masem. Umožní to mj. zvýšení rentability zemědělské produkce, omezení vývozu masa na nutné minimum, a jeho mimořádný dovoz. Současně v téžem termínu bude přednesen návrh programu zlepšení zásobování obyvatelstva masem se zřetelem k možnosti zavedení lístkového systému.

Dále se obě strany dohodly, že v prodejnách Pewexu /polský Tuzex, později/ se nebude prodávat nedostatkové zboží denní potřeby domácí výroby. O přijatých rozhodnutích a opatřeních ve věcech zásobování bude veřejnost do konce roku informována.

MSV navrhuje likvidaci tzv. komerčních prodejen, zavedení pořádku v cenách masa a masných výrobků a unifikaci cen na úrovni současného průměru.

Dvanáctý požadavek stávkujících /"Zavést zásedu výběru řídících kádrů podle kvalifikace, nikoli podle stranické příslušnosti, jakož i zrušit výsadby milice, státní bezpečnosti a stranického aparátu - jako zvláštní dětské přídavky, speciální prodejny apod."/ byl přijat takto:

Rozhodnuto důsledně provádět výběr řídících kádrů podle kvalifikace a kompetence, a tož jak členů strany, tak i členů ostatních politických stran a jednotlivců bez stranické příslušnosti. Program srovnání výše rodinných přídavků u všech skupin zaměstnanců na stejně úrovni bude předložen do 31.12.1980. Pokud jde o speciální obchodní síť, vládní komise uvedla, že v provozu jsou jen bufeta a závodní jídelny podobně jako v jiných závodech a úřadech.

O požadavku čtrnáctém /Snížit věk odchodu do důchodu u žen na 50 let a u mužů na 55 let nebo po odpracování 30 let a žen a 35 let u mužů bez ohledu na věk/ se v protokolu o dohodě uvádí:

Vládní komise považuje splnění tohoto požadavku v aktuální ekonomické

a demografické situaci země za nemožné. To však nevylučuje diskusi o této věci v budoucnosti. MSV požaduje přezkoumání tohoto svého nároku do 31. prosince 1980 přinejmenším z hlediska možnosti, aby do důchodu o pět let dřív než dosud odcházeli alespoň ti, kdož pracují ve zvláště těžkých podmínkách /po 30 letech ženy, muži po 35 letech, v případě extrémně obtížných pracovních podmínek už po odpracování 15 let/. Mělo by však tomu tak být výhradní na návrh pracovníka.

Pokud jde o požadavek patnáctý /"Vyrovnat důchody a penze straodůchodců na stejnou úroveň s ostatními"/, dospělo se k následujícím závěrům:

Vládní komise prohlašuje, že zvyšování nejnižších starobních důchodů a rent se bude provádět každoročně s přihlédnutím k ekonomickým možnostem země současně se zvyšováním minimálních mezd. Vláda předloží program realizace k termínu 31.12.1980. Vláda vypracuje návrh, aby se nejnižší starobní důchody a renty zvýšily na úroveň tzv. existenčního minima, stanoveného na podkladě výzkumu příslušných institucí, s nimiž bude seznámeno veřejné mínění a které budou podléhat kontrole odborových organizací. MSV podtrhuje mimořádnou naléhavost tohoto problému a trvá na požadavku vyrovnaní starých a novějších starobních důchodů a rent, zejména vzhledem k stoupajícím životním nákladům.

Požadavek šestnáctý: "Zlepšit pracovní podmínky ve zdravotnictví, což zajistí plnou lékařskou péči o pracující."

Uznamo za nezbytné, aby se výkonná moc zaměřila na zvýsení investic do zdravotnictví, zlepšení zásobování léky cestou mimičádného dovozu surovin, zvýšení mezd všech pracovníků ve zdravotnictví /změna mzdového souboru u ošetřovatelek/, jakož i na bezodkladnou přípravu vládního a rezortního programu na zlepšení stavu zdraví ve společnosti. Jiné směry působnosti v tomto oboru se nevrhují v příloze.

Příloha k bodu 16.

- 1/ Zavést do praxe "Chartu práv zdravotníka".
- 2/ Zajistit prodej dostatečného množství bavlněných pracovních oděvů.
- 3/ Hradit polovinu běžného nákladu na pracovní oděv.
- 4/ Zajistit takové mzdové fondy, které by dovolovaly vyplácet mimořádné odměny vynikajícím pracovníkům v souladu s možnostmi, které jsou teoreticky dány.
- 5/ Vyplácet progresivně vzrůstající přídavky, které by pracovníkům připadaly po 25, resp. 30 letech nepřetržitého zaměstnání ve zdravotnictví.
- 6/ Stanovit příplatek za práci v podmírkách poškozujících zdraví a ža práci na směny pro pracovníky bez zdravotnické odbornosti.
- 7/ Obnovit vyplácení přídavku za práci v podmírkách nebezpečí infekce /nemocni nebo bioogický materiál/, zvýšit odměny za noční služby u ošetrovacelů a ošetřovatelek.
- 8/ Uznat onemocnění páteře u stomatologů za nemoc z povolání.
- 9/ Přidělovat nemocnicím a jeslím palivo dobré jakosti.
- 10/ Vyrovnat přídavky za odpracované roky u ošetřovatelek, které nemají ukončené středoškolské vzdělání na stejnou úroveň s diplomovanými sestrami.
- 11/ Zavést pro všechny pracovníky rezortu sedmihodinový pracovní den.
- 12/ Zavést volné soboty bez toho, že by se musely napracovávat.
- 13/ Za nedělní a sváteční lužby vyplácet stoprocentní přídavky.
- 14/ Pracovníkům ve zdravotnictví nechť jsou poskytována léčiva zdarma.
- 15/ Půjčky na byt by měly být z části uhraneny ze sociálního fondu.
- 16/ Zvětšit počet přidělovaných bytů pracovníkům ve zdravotnictví.
- 17/ Přidělovat byty i svobodným ošetřovatelkám.
- 18/ Fond odměn zaměnit za vyplácení třináctého platu.
- 19/ Zavést šestičlennou dovolenou u zaměstnanců, kteří ve zdravotnictví odpracovali dvacet let a více a poskytnout jim možnost roční placené dovolené na zdravotní rehabilitaci po uplynutí této lhůty.
- 20/ Těm, kdož si dělají při zaměstnání doktorát nebo specializaci, poskytnout placenou dovolenou v trvání čtyř, resp. dvou týdnů.
- 21/ Službu konajícím lékařům zajistit bezvýhradné právo na volno v den následující po dni služby.

22/ Osmihodinový pracovní den a stravu zadarmo pro pracovníky jesli /jako u mateřských škol/.

23/ Zavést příděly automobilů pracovníkům základní zdravotní péče; uplatnit zásadu limitování ujetých kilometrů, resp. pašálu počud jde o služební jízdy.

24/ Ošetřovatelky s vysokoškolským vzděláním uznávat a odměňovat stejně jako ostatní personál s vysokoškolským vzděláním.

25/ V zdravotních střediscích /ZOZ/ zřídit specializované opravářské čety, aby se tak zdravotnické objekty zachránily před dalším chátráním.

26/ Zvýšit normu výdajů za léčiva na jednoho nemocničního pacienta z 1138 zlotých na 2700 zlotých, což je faktický průměrný výdaj za léčení a stravu pro jednoho pacienta.

27/ Zavést poukázky na potraviny pro těžce nemocné.

28/ Zdvojnásobit počet sanitních vozů - neboť taková je jejich skutečná potřeba již dnes.

29/ Zabezpečit čistotu ovzduší, půdy a vodstev - zvláště písek na mořském pobřeží.

30/ Současně s předáváním nových sídlisů předávat jejich obyvatelům do užívání též zdravotní střediska, lékárny a jesle.

Požadavek sedmnáctý: "Zajistit potřebný počet míst v jeslicích a mateřských školách pro děti pracujících žen".

Znění protokolu v této věci:

Vládní komise plně akceptuje obsah tohoto požadavku. Příslušné návrhy na řešení budou předloženy na úrovni jednotlivých vojvodství do 30.11.1980.

Pokud jde o osmnáctý požadavek, který zní "Zavést mateřskou dovolenou na výchovu dítěte v délce tří let", dospělo se prozatím k této dohodě:

V termínu do 31. prosince 1980 bude v dohodě s odborovými organizacemi provedena analýza ekonomických možností v celonárodním měřítku a na jejím základě stanovena velikost měsíční podpory pro ženy pečující o výchovu dítěte, které doposud měly nárok pouze na neplacenou dovolenou. MSV požaduje, aby připravovaná analýza doporučila zavedení podpory ve výši plného platu pro první rok mateřské dovolené a ve výši 50% pro druhý rok, měsíční podpora by však neměla činit méně než 2000 zlotých. Tento požadavek by měl být splněn postupně počínaje prvním pololetím r. 1981.

~~Dvacátý~~ ~~Devatenáctý~~ požadavek: "Zvýšit diety ze 40 na 100 zlotých; stejně tak zvýšit i odlučné."

Došlo k dohodě, že od 1. ledna 1981 budou zvýšeny jak diety, tak i odlučné. Propozice pro toto zvýšení vydá vláda do 31. října 1980.

A konečně pokud jde o jedenadvacátý požadavek stávkujících /"Zavést ve všech profesích volné soboty. Pracovníkům v nepřetržitých provozech a v čtyřsměnných provozech nahradit volné soboty delším výměrem dovolené nebo jinými volnými placenými dny."/, dospělo se k následujícímu znění dohody:

Do 31. prosince 1980 budou vypracovány a navrženy zásady a způsob reálnize programů zavedení placených volných sobot a jiných způsobů úpravy zkrácené pracovní doby. Tento program bude počítat se zvětšením počtu placených volných sobot již v roce 1981. Jiné směry aktivit v této věci jsou dány seznamem požadavků MSV, obsaženým v příloze k bodu 21.

Po uzavření výšeuváděných dílčích dohod byl dohodnut také další bezprostřední postup obou jednajících stran.

Vládní orgány se zavazují:

- že zaručí osobní bezpečnost a zachovají doavdní pracovní podílnky všech účastníků stávky, jakož i osob, které jim poskytly pomoc.

- že na rezortní úrovni přezkoumají specifické požadavky pracovníků jednotlivých odvětví vyhlášené oszenstvy stávkujících závodů sdružených v MSV.

- že v hromadných sdělovacích prostředcích na celostátní úrovni působnosti /tisk, rozhlas, televize/ bude neprodleně zveřejněno úplné znění protokolu přítomné dohody.

Mezinodnikový stávkový výbor se zavazuje k ukončení stávky dne 31. srpna 1980 v 17.00 hodin.

Předsednictvo MSV
předseda: Lech Wałęsa
místopředseda: Andrzej Kołodziej
- " - Bogdan Lis
členové: atd.

Vládní komise
vedoucí: Mieczysław Jagielski, místo-
předseda Rady ministrů PIR
členové: Zbygniew Zdziarski, člen se-
kretariátu ÚV PSDS
Tadeusz Fiszbach, předseda
lidové rady gdaňského vojvodství
Jerzy Kołodziejski, admini-
strativní hlava gdaňského vojvodství

Příloha k bodu 21

1. Změnit dispozice Rady ministrů pro výpočet finanční náhrady za dovolenou a v době nemoci ve čtyřsměnném provozu. V současnosti se při výpočtu uvažuje 30 dní v měsíci /zatímco de facto je jen 22 dní pracovních/. Tím se docíluje nižší hodnoty průměrného denního výdělku, na jejímž základě se potom vyplácí nižší úhrná částka finanční náhrady za dovolenou. Totéž platí i v případě krátkodobého onemocnění.

2. Požadujeme úpravu jednoho právního předpisu /oběžníku Rady ministrů o zádadech náhrady za nepřítomnost v práci v různých individuálních případech/. Nepřesnost dosavadních ustanovení je zněužívána v neprospěch pracovníků.

3. Pracovníkům čtyřsměnných provozů, kteří nejdou realizovat vzhledem k práci v turnusech nárok na volné soboty poskytnout kompenzaci ve formě dodatečových dnů placené dovolené. Celkově větší počet volných dnů v čtyřsměnném provozu nežli při jiném střídání směn slouží rekreaci po velmi vyčerpávajícím způsobu střídání, při němž volné dny v průběhu pracovního cyklu vlastně ani nejsou. Argument úřadů, že vodítkem pro takovou kompenzaci může být jen porovnání počtu hodin s počtem hodin u pracovníků v denním provozu, nelze považovat za regulerání.

4. Požadujeme, aby byly volné všechny soboty, jako je tomu v jiných socialistických státech.

5. Žádáme zrušení čl. 147 zákoníku práce, který připouští prodloužení týdenní pracovní doby o 9 hodin, aniž by z toho rezultovalo náhradní volno, a také článku 148. V současnosti máme jednu z nejdelších pracovních dob v Evropě.

6. Zdůraznit význam bilaterálního jednání, týkajícího se změn v odměnování, jak je doporučováno v zákoníku práce, a to v tom smyslu, že nejen změna sazby podle osobního zařazení nebo jiných složek odměny za práci, ale i přechod k jiné metodě odměnování /od hodinové mzdy na odměnování za práci v úkole/ opravňuje k tomu dát zaměstnavateli výpověď. Měla by se rovněž uplatnit zásada, aby při odměnování za práci v úkole byla sazba podle osobního zařazení aplikována principiálně při finančním hodnocení každého pracovního úkonu, který je součástí pracovní náplně pracovníka. Vnést pořádek je nutno také do záležitosti využívání kvalifikace mladých pracovníků, aby se výše požadovaná úprava nestala dalsí překážkou v individuálním pracovním postupu.

7. Zavést pro pracovníky pracující na směny v hodinové mzdě deseti-procentní příplatek za práci v nočních hodinách a příplatek ve výši 30% čisté mzdy tam, kde se pracuje v akordu. Požadujeme též příplatky za práci v odpolední směně /jako už tomu je v chemickém průmyslu/.

Žádáme, aby vláda projednala tyto návrhy do 30. listopadu 1980.

/Přeštěno z deníku Gazeta zachodnia, 2.9.1980./

STÁVKOVÝ INFORMAČNÍ BULLETIN

S O L I D A R I T A

Bezplatný výtisk

Gdaňské loděnice - dne 31.srpna 1980

Mimořádné vydání

SDĚLENÍ

31.8.1980 byl v 17.00 podepsán výsledný dokument obsahující stanovisko vládní komise a Mezipodnikového stávkového výboru v Gdaňsku k 21 bodům, jejichž splnění stávající požadovali. Protože bylo dosaženo dohody, stávka byla ukončena.

Mostopředseda Jagielski podepsal dokument, v němž prohlásil, že všichni ti, kdo byli v průběhu posledních dvou týdnů zadrženi policí a kdož se nacházejí na seznamu, jejž Mezipodnikový stávkový výbor předložil vládní komisi, budou propuštěni ráno /1.9.1980/ a to do 12.00 hod.

Návrh

STATUT NEZÁVISLÉHO SAMOSPRÁVNÉHO ODBOROVÉHO SVAZU

VYTVOŘENÍ A NÁZEV ODBOROVÉHO SVAZU

- § 1. Začíná se odborová organizace dělníků a duševních pracovníků /dále jen "pracující", která se nazývá: Nezávislý samosprávný odborový svaz, dále jen "svaz".
- § 2. Svaz zahrnuje pracující všech závodů, kteří akceptují zásady tohoto statutu.
- § 3. 1. Strukturu svazu tvoří mezipodnikové stávkové výbory /nebo stávkové výbory, pokud nebyly do mezičlennových stávkových výboru sdruženy/. V okamžiku vzniku svazové struktury se stávkové výbory stávají svazovými orgány či komisemi příslušného stupně.
2. V těch podnicích, v nichž stávkové výbory nebyly ustaveny, vzniká svazová struktura tím, že osazenstvo podniku vytvoří zakládající výbory. Tímto způsobem vzniklé výbory získají přístup do svazu s pomocí některého z Mezipodnikových stávkových výborů nyní fungujících jako Mezipodnikové svazové komise.
- § 4. Na gdaňském pobřeží vzniká mezipodniková svazová organizace sdružující pracující podniků této oblasti. Do její struktury spadají také pracující těch podniků, které se již sdružily do Mezipodnikového stávkového výboru v Gdaňsku.

STATUTÁRNÍ ZÁSADY

1. CÍLE SVAZU A JEJICH REALIZACE

Cílem Svazu je:

- 1/ Uspokojovat materiální, sociální a kulturní potřeby jeho členů a jejich rodin a zabezpečovat možnost zvyšování jejich pracovní kvalifikace.
- 2/ Zabezpečovat ekonomické a právní aspekty pracovních zájmů týkajících se pracovní kvalifikace, odměnování za práci, sociálně existenčních podmínek, bezpečnosti a hygieny práce,
- 3/ pečovat o dosažení souladu mezi zájmy pracujících a řádným chodem podniků
- 4/ prohlubovat demokratičnost a kolegiální solidaritu ve vztajích vztazících
- 5/ formovat pozitivní postoj k aktivitám pro dobré vlasti a všech pracujících lidí.

Svaz bude své cíle realizovat tím, že bude:

- a/ reprezentovat své členy vůči zaměstnancům, vládním orgánům a instancím státní administrativy i dalším společenským útvarym a institucím,
- b/ poskytovat právní pomoc a intervenovat v případě konfliktu mezi pracujícími a zaměstnatelem,
- c/ organizovat a řídit protestní akce pracovních kolektivů v případě skutečného porušení zájmů pracujících, zvláště v opodstatněných případech vyhlášení stávky,
- d/ organizovat vzájemnou pomoc členů Svazu, zejména pak v případě zřizování příspěvkových pokladen pro půjčky,
- e/ provádět osvětově-kulturní činnost, vytvářet podmínky pro odpočinek po práci,
- f/ spolupracovat s instancemi a orgány vládní administrace v oblasti právních předpisů.

II. STRUKTURA SVAZU A JEHO PRÁVOMOC

- 1/ Úsek: Nejmenší buňkou svazu je podnikový úsek čítající nejméně 10 osob. Úsek reprezentuje jím vybraný delegát.
- 2/ Podniková organizace. Základní organizací svazu je podniková organizace. Ve velkých podnicích je možno vytvářet mezičlánky fungující jako závodní organizace. Několik malých úseků z různých podniků může utvořit mezipodnikovou organizaci.
 - a/ členské shromáždění; v organizacích nad 500 osob pak shromáždění delegátů jednotlivých úseků či závodních organizací,
 - b/ podnikové komise /závodní či mezipodnikové/, které plní správní funkce,
 - c/ revizní skupiny.

Podnikové organizace se mohou spojovat do regionálních struktur.

III. VOLEBNÍ ZÁSADY

Sbazevou výkonné mocí na všech úrovních disponuje výbor. Výbory se řídí následujícími zásadami:

- 1/ Volba kandidátů není nijak omezena,
- 2/ hlasuje se o každém kandidátu, poté se je hlasujícím výrazně představen, a to jednotlivě,
- 3/ hlasování je tajné,
- 4/ předsedy vybírá přímo valné shromáždění /schůze delegátů/ organizace dané úrovni,
- 5/ tutéž funkci ve svazu lze vykonávat jen po dvě volební období,
- 6/ funkci ve svazu nemůže vykonávat osoba, jež zaujímá řídící místo v orgánech státní či hospodářské administrace nebo v řídících instancech politických organizací.

Na tomto místě bychom chtěli prahlásit, že stávkový informační bulletin "Solidarita" byl redigován nezávislou redakcí, která nemůže být ztotožněna s Mezipodnikovým stávkovým výborem. Za redakční výbor, který číslo 1-14 "Solidarity" připravoval, podepsání: Konrad Bieliński, Mariusz Wilk.

Tisk: Svobodná tiskárna Gdaňských loděnic

PROTOKOL

o závěrech jednání Mezipodnikového stávkového výboru a Vládní komise
ve Štětíne

Na základě diskuse a jednání o pořadavcích stávkujících dělníků došly
Mezipodnikový stávkový výbor a Vládní komise k následujícím závěrům:

- Bylo dohodnuto, že opíráje se o názory expertů budou moci vznikat samosprávné odborové svazy, které budou mít socialistický charakter v souladu s Ústavou PLR, a to na základě následujících zásad: - po skončení stávky se stávkové výbory stávají dělnickými výbory, podle potřeby vyhlašují všeobecné bezprostřední přímé tajné volby do podnikových odborových výborů. Současně se bude pracovat na stanovách, statutech a jiných dokumentech podle čl. 3 dohody č.87. Za tímto účelem bude vypracován odpovídající harmonogram prací.
- Bylo dohodnuto, že vláda zpracuje konkrétní program na zajištění trhu potravinami a do 31. prosince jej předloží široké veřejnosti.
- Bylo vyjasněno, že bude provedeno postupné zvýšení mezd všech skupin pracujících, a především nejnižších mezd. Jako zásada bylo stanoveno, že mzdy budou zvýšeny v jednotlivých podnicích i odvětvích. Zvýšení bude provedeno se zřetelem na specifiku podniku a odvětvi. Zvýšení platů bude provedeno i v institucích, kde pracují duševně pracující.
- Do 31.12. 1980 bude vymezena úroveň tzv. sociálního minima a bude oznámena široké veřejnosti. Po rozboru možností státního rozpočtu budou od 1.1.1981 zvýšeny na odpovídající úroveň nejnižší důchody a penze.
- Bylo dohodnuto, že pracující, kteří ztratili zdraví v souvislosti s výkonem svého zaměstnání budou pobírat mzdy na úrovni ne nižší než byly mzdy předchozí. Do 30. září 1980 předloží vláda Sejmu návrh na nové změny čl. 217 a čl. 218 zákoníku práce ve shodě s uvedenou zásadou.
- Do 31. prosince 1980 bude vypracován rozbor toho, jaké jsou možnosti a jaká by měla být výše měsíčních dávek ženám, které si vezmou tříletou mateřskou dovolenou. Do 31. prosince 1980 vláda předloží Sejmu návrh na odpovídající změnu čl. 186 zákoníku práce.
- Bylo dohodnuto, že budou vyrovnaný rodinné přídavky všech skupin pracujících na úroveň vojáků a policie. Vyrovnaní se má uskutečnit ve třech stejných ročních splátkách. První splátka bude 1. ledna 1981.
- Bylo vyjasněno, že Pakty lidských práv a Závěrečný akt konference v Helsinkách byly vydány v PLR tiskem. Budou znova vydány ve formě brožur.
- Bylo stanoveno, že stávkující a jmenovitě zvolení představitelé pracujících nebudou trpět žádnými represemi, nebudou šikanováni v jakékoli podobě v souvislosti se svou činností v době stávky s výjimkou toho, kdyby se dopustili běžných trestných činů.
- Bylo stanoveno, že političtí aktivisté nebudou stíháni, jestliže svou činností nebudou narušovat socialistické zřízení a dotýkat se základních zájmů PLR nebo nebudou-li se dopouštět běžných přestupků a trestných činů. V souladu se zákonodárstvím PLR je možno vytvářet organizace.
- Bylo řečeno, že se úspěšně rozvíjí dialog mezi římskokatolickou církví a státem. Bude umožněn široký přístup k masovým sdělovacím prostředkům.
- Bylo dohodnuto, že v prostoru hlevní brány hlavního doku bude umístěna deska připomínající oběti událostí z prosince 1970. Forma a nápis budou dohodnutý na základě jednání ředitelství loděnic s architektem

města Štětína a smíšenou komisi stanovenou vládou PLR. Termín realizace do 17.12.1980.

- Bylo stanoveno, že je nezbytné podstatné zlepšení zdravotnictví v Polsku a speciálně zásobování léky a sjednocení plateb za léky pro pojištěné. Je nutno zachovat dosavadní bezplatnost léků pro penzisty, železničáře a vojáky.

- Bylo přijato jako nezbytné zabránit růstu cen obecné spotřeby a to prostřednictvím státní i soukromé kontroly, a to včetně tzv. skrytého zvyšování cen.

- Byla dohodnuta zásada, že distribuce potravin v obchodech uvnitř podniků a institucí se bude řídit týmiž zásadami.

- Bylo stanoveno, že bude provedena náprava v zásobování masem do 31. 12. 1980. V též termínu bude vyhlášen program zlepšení zásobování masem vzhledem k eventuální možnosti zavedení přidělového hospodářství.

- Bylo dohodnuto, že v obchodech "Pewexu" se nebude prodávat nedostatkové druhy zboží běžné potřeby vyráběné v tuzemsku.

- Bylo dohodnuto, že budou začaty práce, jejichž cílem je vyjasnění vzniklé situace a jejích příčin. Zodpovědné závěry těchto analýz budou publikovány, aby se s nimi mohla veřejnost seznámit a bude zaručeno, že v budoucnosti musí být reakce na vznikající problém rychlá a účinná.

- Je nutné podstatné zlepšení v zásobování podniků materiálem - a to státních i družstevních.

- Bylo dohodnuto, že lidé, kteří byli propuštěni z práce za svou stávkovou činnost v letech 1970/1980, budou přijati do práce na základě individuálního rozhodnutí vedení odborů.

- Bylo stanoveno, že do 30. listopadu 1980 bude předložen návrh na omezení činnosti cenzury.

- Do 31. prosince 1980 budou zpracovány a předloženy zásady realizace programu zavedení volných sobot nebo jiný způsob krácení pracovní doby.

- Vláda zpracuje a předloží program řešení bytové otázky, a to tak, aby bylo zajistěno, že doba čekání na byt nebude delší než 5 let.

- Byla přijata zásada, že pracovníci, kteří nejsou schopni vykonávat řídící práce budou přesunuti na nižší, nikoli rovnocenné funkce.

- Bylo dohodnuto, že od 1. ledna 1981 bude zvýšena výše diet. V této otázce předloží vláda návrh do 30. září 1980.

- Do škol pro vedoucí pracovníky a na kurzy hrazené podnikem je možno posílat pouze vynikající pracovníky a ty, kdo v důsledku změněné pracovní schopnosti musí změnit povolání. Do těchto škol a kurzů budou delegováni pracující odborovými svazy v souladu s vedením podniku.

- Bylo dohodnuto, že vládní orgány zpracují do 31. prosince 1980 změněnou Chartu loděnic, která bude brát zřetel také na sociální problémy vyplývající z Charty loděnic týkající se pracovníků podniků zaměstnanych v prostoru loděnic.

- Po dobu trvání stávky je možno pracovníkům poskytovat zdlohy ve výši 40 % platu podle pracovního zařazení. Po nestoupení do práce účastnou pracující doplatek do výše 100% mzdy podle pracovního zařazení v době stávky.

- Bylo zobodnuto, že text konečné dohody bude plně zveřejněn v místních sdělovacích prostředcích /tj. tisku, rozhlasu, televizi/ a předána PAP za účelem zveřejnění v hromadných sdělovacích prostředcích.

Závěrečné ustanovení:

Výsledkem práce Vládní komise a Mezipodnikového stávkového výboru byl podpis dohody. Předseda rady ministrů ustavil komisi složenou z přeustavitelů vlády, dělníků a vojvodských orgánů /po pěti osobách/. Předsadou komise je představitel vlády, jeho náměstky jsou i představitelé pracujících a místních orgánů. Tito tvoří předsednictvo komise. Úkolem komise je dohlížet na plnění a realizaci jednotlivých bodů dohody a informovat osazenstvo podniků o průběhu práce komise a realizování dohod. Jestliže vzniknou sporné otázky, je nutno je okamžitě předložit k rozhodnutí předsednictvu nebo celé komisi.

mezipodnikový stávkový výbor vyzývá všechny pracující, aby se snažili v nejkratším čase nahradit vzniklé ekonomické ztráty.

za Mezipodnikový stávkový výbor: 1. předseda Marian JURCZYK
2. zástupce předsedy Kazimierz FIGCHBEIN
3. zástupce předsedy Marian JUSZAK

za Vládní komisi:
1. předsada, náměstek předsedy rady ministrů K. BARTKOWSKI
2. zástupce politbyra, tajemník ÚV PDS A. ZABÍNSKI
3. 3. tajemník KV PDS Štětína Janusz BRYCH

Štětínsko, 30. srpna 1980